

HØRINGSUTTALELSE

FORSLAG TIL NY LOV OM LÆRING UTENFOR DET FORMELLE UTDANNINGSSYSTEMET OG OPPHEVELSE AV VOKSENOPLÆRINGSLOVEN

Innledning

Sámi oahppolávdegoddi/Samisk studieutvalg – SOL slutter seg til behovet for et nytt lovverk for voksenopplæring innen frivillig sektor. Lovforslaget virker hensiktsmessig i form og innhold med henblikk på de behov som studieforbundene vil møte i dagens samfunn.

SOL er tilfreds med framlegget i lovforslagene, særlig det som omfatter særordninger for samiske studieforbund. Her har myndighetene vist særlig ansvar overfor samene som nasjonal minoritet med urfolksstatus. Loven vil kunne gi grunnlag og muligheter for utvikling av samisk voksenopplæring i tråd med intensjonene i Grunnloven og gjeldende konvensjoner (*Grunnloven §110A, og ILO konvensjon nr 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater*).

SOL forutsetter at det vil være dialog med samiske studieforbund ved utarbeidelse av spesifikke samiske særordninger i forskrifter.

Høring

SOL stiller seg bak det meste av forslagene, og ser ingen grunn til å kommentere ytterligere forslag som vi bifaller. Vi er særdeles fornøyd med at det er tatt hensyn til vårt syn angående den samiske dimensjonen fra NOU 2007 11-høringen. Innføringen av begrepet "Samisk studieforbund" ser vi som positivt.

SOL har følgende kommentarer og forslag til Loven og forskriftene:

§ 5 Bokstav e); KURSVIRKSOMHETENS MINIMUMSNIVÅ

SOL mener:

Min.nivå:

SOL er særdeles fornøyd med forslaget om særordning for samiske studieforbund med hht til minste studietimetall. Dette må hjemles i forskriftene.

SOL går inn for 25 000 studietimer som min. studietimetall for øvrige studieforbund. Dette begrunnes ut fra at det generelle studietimetallet har sunket de siste årene. En eventuell høyere minimumsgrense vil kunne føre til at flere må avvike, og mangfoldet kan stå i fare. Vi antar at en naturlig avskalling vil finne sted slik trenden har vært etter lovendringen i 1992, og at det ikke er nødvendig med høyere min.timetall.

Studietimens lengde:

En studietime bør være 45 minutter slik før. Derimot bør det gis anledning til å slå sammen flere timer slik at f.eks 2 x 45min er 1,5 t. Særlig i handverksfag har det vært problematisk å ikke kunne kjøre dobbelttimer uten pause. I teorifag er det greit med pauser, men også her bør en kunne gi rom for dobbelttimer slik det er i andre skoler.

§ 24-midler

SOL mener:

SOL foreslår at *forhøyet tilskudd* (§24-midler) kan brukes på grupper innen den samiske befolkning som mangler kunnskap i eget morsmål og kultur. SOL mener derfor at samer med manglende opplæring i eget språk og kultur skal kunne defineres som "særlig målgruppe" på lik linje med "fremmedspråklige". Virkningene av tidligere tiders fornuftspolitikk har resultert i at voksne samer ofte har "særlig svak førstegangsutdanning" i eget språk og kulturfag med manglende basisferdigheter.

§ 6

ALDERSGRENSE DELTAKERE

SOL mener:

- SOL foreslår å opprettholde aldersgrensen på 14 år for deltakere ved tiltakets oppstart.
- Likevel foreslår vi at det gis mulighet for dispensasjon i enkelttilfeller, f.eks ved tiltak som har typisk kunnskapsformidling mellom generasjoner (generasjonslæring).

KOMMUNER, FYLKER OG SAMETINGET – ANSVAR

SOL mener:

Fylker og kommuner:

SOL ser det som viktig at kommuner og fylker ikke fraskrives ansvaret for støtte til frivillig sektor. Voksenopplæring i studieforbund bør ikke være et ensidig statlig ansvar, dette fordi all aktivitet skjer på lokalt plan. Aktiviteten skjer ofte i nært samarbeid med kommunal- og fylkesetater innen både i kulturformidling og formell opplæring. Studieforbundene har og bør fortsatt ha sin rolle og identitet knyttet til nærmiljøene i kommuner og ellers lokalt. Fylker og kommuner bør derfor fortsatt ha lovfestet ansvar overfor studieforbundene.

Sametinget:

Sametinget har hittil ikke vært delaktig i voksenopplæring innen frivillig sektor. Dette er etter vår mening uforståelig fordi mye av samekulturens egenart er tuftet på språk og tradisjonskunnskap som det bærende element i så kulturen. Opplæring i frivillig sektor har vært viktig, og vil være viktig for framtidig bevaring og utvikling av genuin samisk kultur på grasrotnivå. SOL ser det som viktig at Sametinget ansvarliggjøres i forhold til samiske studieforbund. Dette bør lov- eller forskriftfestes i den nye loven.

Ellers slutter SOL seg til de øvrige forslag med mulighet for mindre justeringer underveis.

Guovdageaidnu 22.februar 2009

Kirsti Guvsám /s/
Leder SOL

Henrik P. Hætta
Studierektor SOL